

KAJAKKAL EURÓPA KÖRÜL BEMELEGÍTÉS: BUDAPEST–ATHÉN

Naplórészlet, a Fekete-tenger partvidéke, félúton Várna és Burgasz között: „Ma én szórakoztatom a strandoló közönséget. Az egyre erősödő szél tisztességes hullámokat tol a partra. Összesen háromszor kötök ki, mindannyiszor osztatlan sikert aratva. A forgatókönyv a következő: a megtörő hullámokon szörfözve száguldok a part felé. Az első hullám félig kitol a homokra, de mielőtt teljesen kiugorhatnék a kajakból, máris ott a következő, ami ledönt a lábamról. A hajó keresztbe fordul, a beülő csurig megtelik vízzel. Nyakig elázva igyekszem talpra vergődni, elkapni a kajak orrát és a következő hullám érkezése előtt feljebb vonszolni a beömlött tengervíztől több száz kilós hajót. Többen megtapsolják a mutatványt. Próbálok úgy csinálni, mintha ez lenne a világ legtermészetesebb dolga – de nem nagyon sikerül.”

JÓ-E A HORVÁT HORGÁSZOK PÁLINKÁJA?

Jelentem, jó! A Mohács utáni szakaszon a kellemetlen, esős, hideg időben csak néhány horgásszal találkozom a vízen. Az éhgyomorram tukmált kóstoló igencsak hatásos, utána kilométereken át széles mosollyal lapátolok

Egyszer akarja csak két suhanc kirabolni a kajakot, míg vásárolni megyek, de egy helyi asszonyosság a botjával rendezi le a dolgot, és visszapakoltat mindent a hajóba, mire visszaérek.

Budapest felett, a Luppa-szigetnél ülök kajakba, hogy nekivágjak a gigantikus, 25 000 kilométeres evezésnek: folyón és tengeren megkerülni Európát! Végig a Dunán, a Fekete-tengeren, Isztambulnál át a Boszporuszon, a Földközi-tenger után az atlanti partvidéken haladva, fel, a sarkkörön túl, egészen Norvégia legészakibb csücskéig, a Nordkinn-fokig. Mintha félig körbevezném a Földet. Persze nem egyszerre – hiszen akkor jó pár évre elbúcsúznék a családomtól –, hanem etaponként teljesítve a távot.

Egyszemélyes kajakban, mégsem egyedül

Be kell valljam, igencsak elszorul a torkom, amikor az utolsó kísérőtől is elbúcsúzom Dunaföldvárnál, és továbbbevezve belegondolok, milyen irdatlan távolságra van Isztambul, az első cél. Aztán, bár az esős, fagyos márciusi időjárás nem könnyíti meg a dolgom, egymás után érnek a kellemes meglepetések. Horvát horgászok pálinkát tukmálnak rám a víz közepén, Újvidéken Jugónál, egy Vörös-tengerre készülő kajakosnál töltöm az éjszakát. A Duna-túrasok szinte kézzel a kézre adnak: Belgrádnál Dragan és Dejan, a szerb háborút megjárt két túraszervező vár, és evez velem egy napot. Hihetetlen kedvességgel kenyeret, friss élelmiszereket hoznak ajándékképp. Bulgáriában az igen szigorú vízi határzár ellenére határőrök visznek terepjárával bevásárolni, Romániában a viharos időben szívességből szállítmányoznak át a constantai kikötő gátján. Törökországban egy egész falu őrzi a hajómat télen (tyúkok laktak benne), és vár vissza tavasszal. Egyszer akarja csak két suhanc kirabolni a kajakot, míg vásárolni megyek, de egy helyi asszonyosság a botjával rendezi le a dolgot, és visszapakoltat mindent a hajóba, mire visszaérek.

KIS ESTI RENDETLENSÉG

Az alig 50 cm széles kajakba elképesztő mennyiségű, több mint 40 kilónyi felszerelést és élelmiszert sikerült betuszkolni. A part menti dús fűben az esti táborozás elmaradhatatlan kellékei: száradó ruhák, készülő vacsora és napelem

A Dunán a tengerig

A Duna Budapesttől a tengerig tartó, 1700 kilométeres szakasza végig remek kaland. Napi 70–90 kilométert haladva robogok át a tájon. Szigetek, dombok, sziklás partfalak, zátonyok, lusta-nagy kanyarok váltogatják egymást, míg elérem a Duna egyik, ha nem legszebb részét, a Vaskapu-szorost. Az elnevezés csalóka, a kifejezés valójában egy 136 km hosszú szakaszt takar, amely több szűkületből áll: Galambóci-szoros, Gospodin Vir szurdoka, Nagy- és Kis-Kazán-szoros, Sip-szurdok. Estére épp a 150 m széles, és majd' 100 m mély vizű Nagy-Kazán-szorosban találok táborhelyet. Szemben egy barlang szája ásít, az esti záporban teát főzve, megilletődötten húzom össze magam a hatalmas sziklafalak tövében.

A szakasz hajószása a régebbi időkben a mederben lévő sziklák közt rohanó folyón lefelé életveszélyes, felfelé lehetetlen volt. Vásárhelyi Pál tervei alapján 1834-ben kezdődött meg a folyó megszelídítése, a mostani viszonyokat pedig a Vaskapu I. erőmű monumentális duzzasztása alakítja ki. Meglehetősen félelmetes érzés a dupla zsilipkamra 33 m-es mélységében csücsülni a kajakban, édes kettesben egy 1000 tonnás tolóhajóval.

Az Al-Dunán egyre szaporodnak a szigetek, néha bizony elvétem a hajózási jelzéseket, és órákba telik, mire visszaevickélek a fő sodorvonalba. A folyó északnak fordul, és bekanyarodva a Szent György-ágba, elérem Tulcát, a Duna delta „fővárosát”. Nagy a nyüzsgés, a szárnyashajóktól a motoros ladikokig mindenféle vízi jármű szállítja a turisták ezreit a delta belső

Meglehetősen félelmetes érzés a dupla zsilipkamra 33 m-es mélységében csücsülni a kajakban, édes kettesben egy 1000 tonnás tolóhajóval.

A NAGY-KAZÁN-SZOROS BEJÁRATA

A duzzasztás hatására megemelkedett és lelassult vízen furcsa belegondolni: valaha ez volt a Duna legveszélyesebb része, hajókat süllyesztő sziklákkal és örvényekkel

TINGERI SIVATAG

Kopár, lapos kagylóhéj-halmok és végtelen tenger napokon át. Nem nevezném a tengeri kajakosok paradicsomának a delta partvidékét

AZ ELSŐ VIHAR

Constanța előtt ér vizen az első igazi tengeri vihar. Alig tudok partra vergődni a percek alatt 90 km/h sebességűre erősödő szélben. Felköltözöm egy dombtetőre, mert a parton betemeti a sátrat a szél által hordott homok

részeibe, egy kis időutazásra. Szerencsére akkora a terület, hogy ez fel sem tűnik. A sok ezer négyzetkilométernyi, védett vízi világban, a tavak, nádasok útvesztőjében tényleg megállt az idő. Itt még a természet és az elképesztően sok szúnyog az úr. A főágban áramlik a hordalékos víz, de a milliányi csatorna egyikén elég néhány száz métert beljebb evezni, és a lecsendesedett, kristálytisza vízben méteres halak úsznak el a kajak alatt. A hely nagyságát jól érzékelteti, hogy csak a Duna által egy évben szállított 70 millió tonnányi hordalék évente 40 négyzetkilométerrel növeli a delta területét.

FELFEDEZŐK
NAPJA

VÉGVÁRI TAMÁSSAL
találkozhatsz május 9-én
a Felfedezők Napján!

Küzdelmes átkelések

A partok közé szorított, heteken át tartó evezés után borzongató érzés biztonságos, kis folyómról elérni a tengert. Ezt az élményt nem egykönnyen felejtjük el, aki megtapasztalta. Kinyílik a látóhatár, a folyó agóniájából megszűnnek a végtelen – illetve a változás: amennyire varázslatos, élettől pezsgő vízi világ a delta belső területe, olyannyira kietlen sivatag a tenger felől: méter magas kagylóhéjturzás és csak víz, víz, több száz kilométeren át. Elfogy az ivóvíz, és elég zaklatott lelkiállapotba kerülök, mire kiverekszem magam innen.

A Fekete-tenger furcsa sajátossága a beömlő, nagy folyók által hígított felső réteg és a mélyben, függőleges keveredés nélkül pangó sósabb, oxigénhiányos, halott víz. Ez a kettősség a mozgatórugója a beltenger egyetlen

kijáratánál, a Boszporusznál kialakuló áramlásoknak. A néhol alig 750 m széles szoroson naponta balatonnyi víz áramlik át, a felszínen a Márvány-, a mélyben a Fekete-tenger irányába.

A tavaszi viharokkal küszködve, a török partokon már a müezzín hangjára ébredve, 45 napi evezés után érem el a szorost, és vele Ázsia partjait, Isztambult. Az évente százezer lakossal bővülő, gigantikus metropoliszban kézen fogva jár múlt és jövő. Persze a vízben is pezseg az élet. Átevezve a kontinenseket összekötő két híd alatt, valahol 350-nél hagyom abba a mellettem elszárguló hajók számolását. Szerencsére jó irányba tartok, a felszíni áramlások hátán egészen meglepő sebességgel jutok át a Márvány-tengerre.

Az isztambuli tengerészeti hivatalokban következetesen kapitánynak szólítanak, csak éppen nem hiszik el, hogy kajakkal érkeztem. A fényképezőgépem képeivel kell bizonyítanom, hogy valóban a 0,02 bruttóregisztertonna súlyú, 0,5 méter szélességű kajakkal jutottam el idáig (állat, fertőző beteg nincs a fedélzeten). A dunai határátlépésekkel is gondjaim voltak: hol 60 eurót gomboltak le rólam, hol fél

A fényképezőgépem képeivel kell bizonyítanom, valóban a 0,02 bruttóregisztertonna súlyú, 0,5 méter szélességű kajakkal jutottam el idáig (állat, fertőző beteg nincs a fedélzeten).

HALÁSZKIKÖTŐ ISZTAMBULBAN

Először még örülök, hogy valahol befogadják a hajóm, de távollétem alatt összetörik a kajákat, ami azóta is ereszt, és csak foltozgatom menet közben

ÁTEMELÉS A DARDANELÁKNÁL

Késő ős van, szorít az idő. 10 km-t cipelem a kajákat, át a hegyeken, hogy levágva a kardszerű földnyúlványt, 3 napot spóroljak a görög határ felé (jobbira)

napot kellett várnom, hogy ki-, vagy beengedjenek egy országba, de itt, háromnapos ügyintézés, több száz euró kifizetése után esküdtem meg, hogy többé tengeri határt kajakkal át nem lépek...

Ennek és a szigorú határőrizetnek hála, a török–görög határt – közúton, 60 km-re a tengertől – hajómat egy macedón kamion után ragasztószalagozva teljesítem. Felaláltam a „kamion kayaking-ot”! A vezetőfülkében ülve, vigyorogva nézzük a visszapillantó tükörben, milyen arcot vágnak a határőrök, amikor elgurulunk mellettük.

Égei vizeken

Az Égei-tenger északi részén Thászosz szigete mindenképpen megérne egy külön kajaktúrát is. A vele szemközt elterülő deltavidék lapos partjait kerülve, csak távolról nézem a sziklás, izgalmas sziget hatalmas tömbjét. Vigaszt Kavala városa – melyet egy ősi erőd romjai vigyáznak – és a körülötte megbújó homokos strandok nyújtanak. És persze itt van a görög partvidék talán legjellegzetesebb képlete is, a Poszeidón szigonyához hasonlított Chalkidiki-félsziget, a szigony keleti ágán a híres Athosz-heggyel és az Athosz-hegyi Köztársasággal, amely 60 km-re nyúlik be a tengerbe. A Görögországon belül önálló teokratikus köztársaságként működő területre nők nem tehetik a lábukat, hajón is legfeljebb 500 m távolságra közelíthetik meg a félszigetet. A sziklás, zöldellő ligetekkel borított, part menti hegyoldalakon ortodox kolostorok sorakoznak méltóságteljesen, a tájat pedig – még messze a tengerről is jól láthatóan – a szentként tisztelt Athosz-hegy 2000 m-es, kopár szirtjei uralják.

Érdekeség, hogy a harmadik „szigonyág” nyaka olyan keskeny, hogy a hajózás megkönnyítésére egy rövid csatornával átvágták. Így a néhány száz méteres szakaszon átevezve 3 napnyi lapátolást spórolok meg Thesszaloniki, a nyüzsgő kikötőváros felé. A város hatalmas, de a nyílt tenger felől jól védett öblében épp evezősverseny zajlik, a hátteret a partot szegélyező dombokra felkúszó hófehér házrengeteg szolgáltatja.

Nyomaink a vízben

Napi 10-12 óra evezéssel, az állandóan változó időjárás ellenére is viszonylag gyorsan haladok, gyűlnek a kilométerek – és ezzel együtt a megdöbbenés, aztán a harag is. Szó szerint testközelből megtapasztalva, milyen elképesztő pusztítást viszünk végbe, milyen nemtörődöm módon bánunk vizeinkkel, az ember önkéntelenül egyre harcosabb természetvédővé változik. A Galambóc vára alatt sodródó PET-palackok milliói, a Fekete-tengerben medúzaként lebegő nejlonzacsok és szigetelőanyag-darabok, a tengerpartokat elborító szemét több, mint figyelmeztetés. Mára inkább reményvesztett segélykiáltás. És szégyen. Ránk nézve...

Végül megkopott, megtört, kicsit már lyukas, de hűségesen szolgáló kajakommal ismét viharossá váló időjárásban érem el az Attikai-félszigetet és Athént. Hetvennyolc, vízben töltött nap, egymillió-háromszáznyolvanhatezer evezőcsapás, 4200 km, több ezer fénykép, rengeteg küszködés és élmény, felmérhetetlen mennyiségű tapasztalat a mérleg. És következik a folytatás az albán határ és Olaszország felé...

SZÖVEG ÉS KÉP: VÉGVÁRI TAMÁS

A Galambóc vára alatt sodródó PET-palackok milliói, a Fekete-tengerben medúzaként lebegő nejlonzacsok és szigetelőanyag-darabok, a tengerpartokat elborító szemét több, mint figyelmeztetés.

SIRÁLYSereg

Tengeri madarak ezrei emelkednek méltatlankodva a levegőbe. Néhány sirályfaj hangja kifejezetten gyúnyos kacagáshoz hasonlít. Jellemfejllesztő erejű is lehet, ha az embert ennyien nevetik ki

BŐRKEMÉNYEDÉS HELYETT...

Állandóan tengervízben ázva, napi 10 óra evezéssel sem a bőrkeményedések uralkodnak

High Coast Wind Anorak

60 MÁSODPERC IS ELÉG, HOGY KÉSZEN ÁLLJ A TERMÉSZETRE

A *High Coast* termékek kifejezetten aktív túrázóknak készültek. Nagyon könnyű, apróra csomagolható, amolyan mindig velünk tartó, praktikus darab. A sokoldalú szelídsekék családjába tartozik, vékony nylon és pamut ötvözet, igazi Fjällräven színekben. A kaland odakint van. Vedd könnyedén.

 **FJÄLL
RÄVEN**

Tekintse meg teljes High Coast
kollekciónkat itt:
www.fjallraven.hu